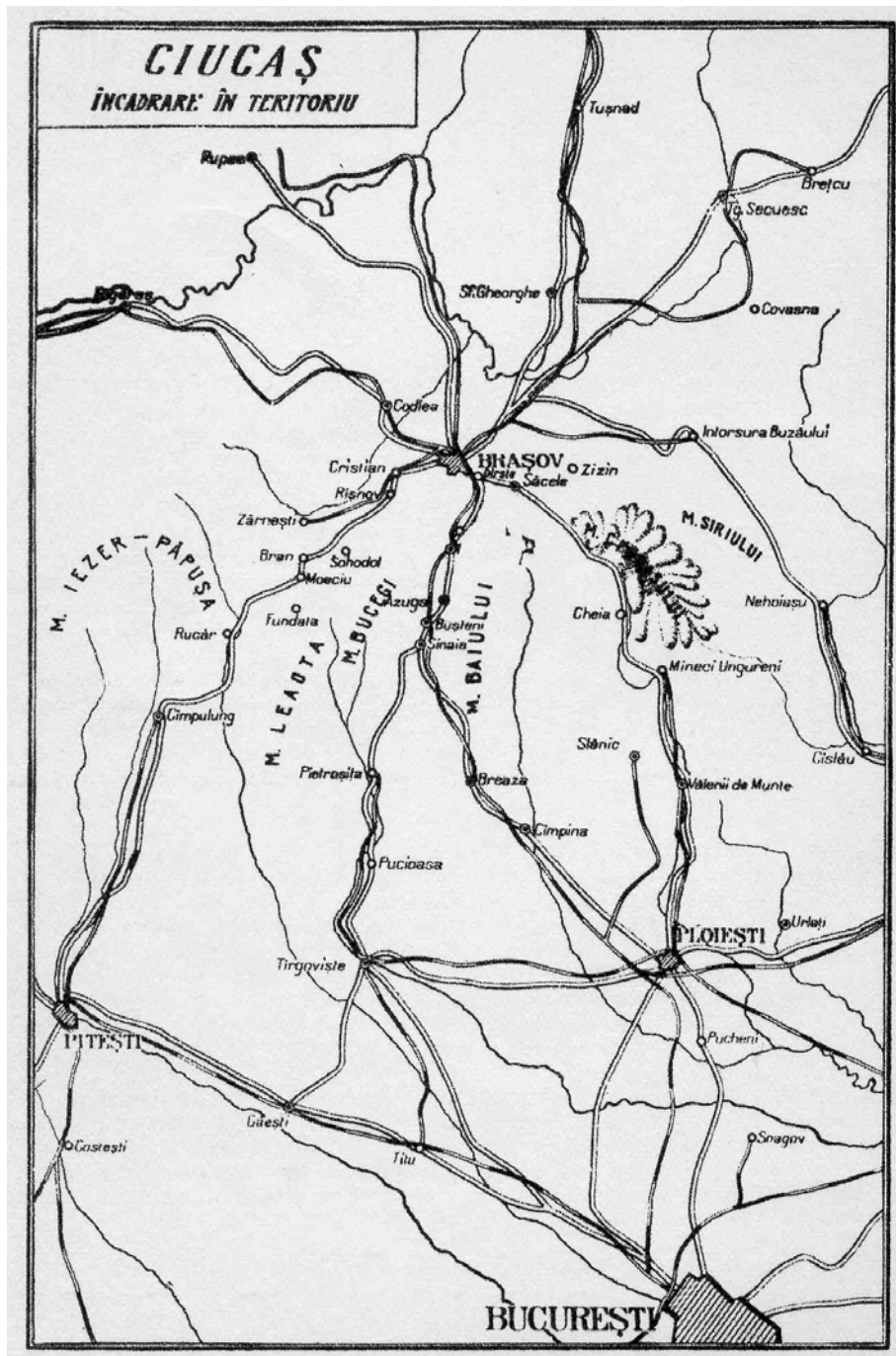

Herausgegeben vom Oficiul National de Turism Carpați [um 1965]
 Digitalisierung: Sven Panthöfer (2003) <http://www.pantulescu.de>

Cuprins

Masivul Ciucaș.....	2
Căi de comunicație către punctele de pătrundere în masiv	6
Trasee turistice	8
Trasee de schi.....	14
Indicatorul cabanelor.....	15
Explicația unor termeni folosiți în text.....	15

MASIVUL CIUCAȘ

În alcătuirea ramurii exterioare a Carpaților de curbură, cuprinsă între Valea Oituzului și Valea Prahovei, Ciucașul este singurul masiv care, prin complexitatea peisajului său geografic, caracterizat prin forme de relief variate și priveliști de o inedită frumusețe, întrerupe monotonia regiunilor înconjurătoare, constituite din munți de altitudine joasă, acoperiți cu păduri vaste, ce urcă pe alocuri pînă la culme.

Aria turistică a masivului, cu mult mai restrînsă decît cea geografică, ocupă cca. 200 km² și se delimitează: la est, cu Valea Telejenelului, Valea Fetei și porțiunea superioară a Văii Buzăul Mare; la nord, cu Valea Delghiului, poalele nordice ale Muntelui Dungu și Valea Teslei, iar la vest, cu Valea Tîrlungului și Pîrîul Orlat, de la izvoarele căruia hotarul traver-

sează linia de creastă prin Șaua Bratocea și se continuă spre sud, de-a lungul Văii Teleajenului, pînă la confluența acesteia cu Valea Teleajenului.

Privit în linii generale, masivul este constituit:

- dintr-o culme principală, de forma unui arc cu deschiderea către sud, care desparte izvoarele de obîrșie ale văilor Teleajenului și Teleajenului (versantul sudic), de cele ale Buzăului Mare și Tîrlungului (versantul nordic);
- dintr-o serie de ramificații ce se desprind din cele două mari noduri alpine ale culmii principale – Vf. Ciucaș și Culmea Stîncoasă – alcătuiind culmile nordice și sudice ale masivului.

Culmea principală. Din Pasul Boncuța (1089 m), unde iau sfîrșit, coborînd dinspre est, munții cu largi întinderi pastorale, ai Siriului, culmea principală se îndreaptă inițial spre nord-nord vest, de-a lungul Muntelui Valea Stînii, se abate apoi spre vest, iar după ce trece prin șaua denumită «Curmătura Stînii», urmează spinarea masivă a Culmii Stîncoase, din vîrfurile căreia se desprind culmile sudice ale Ciucașului.

În continuare, ea traversează podișul întins și ușor înclinat al Muntelui Chirușca, după care urcă spre Vf. Ciucaș (1959 m), punct culminant al masivului. Adăugăm că spinările ce se ramifică din acest vîrf, despart bazinele de colectare ale văilor Tîrlungului (Pîrîul Babarunca), Buzăului Mare (pîraiele Delghiului, Șipotelor și Chirușca) și Teleajenului (Izvorul Tigăilor).

Din Vf. Ciucaș, culmea se arcuiește către sud, trece prin Șaua Tigăilor și se îndreaptă spre sud-vest, în lungul Muntelui Bratocea, care ia sfîrșit în Pasul Bratocea (1267 m), pe unde trece șoseaua Văleni – Cheia – Satulung – Brașov. Din acest punct, culmea principală iese din aria turistică a masivului și se prelungește prin munții Babeșul, Bobul Mic, Bobul Mare și Grohotișul, ale căror spinări coboară către sud, paralel cu Valea Teleajenului, și pe dreapta acestuia.

Culmile sudice. Cuprinse între Valea Stînii (la est) și Valea Berii (la vest), culmile sudice se ramifică din Culmea Stîncoasă (1730 m), formînd trei mari ramuri, și anume:

- a) O spinare mediană, orientată de la nord la sud, constituită din munții Gropșoarele (1882 m) și Zăganul (1785 m) care, după ce lasă către sud-est, culmea crenelată a Colțului Vînătorului, se prelungește spre sud, prin Culmea Buzăianului;
- b) Culmea Sughîțelor (sau a Șuvițelor), care se ramifică spre sud-est, coborînd între Valea Stînii (la est) și Pîrîul Alb (la vest);
- c) Spinarea Muntelui Roșu, orientată spre sud-vest și spre sud, între Valea Gropșoarele (la est) și Valea Berii (la vest) și din care, în porțiunea inferioară, se desprind, prelungindu-se pînă deasupra localității Cheia, Muntele Balabanul și Dealul Cucului.

Culmile nordice. Acest complex de culmi se ramifică din Vf. Ciucaș, alcătuiind versantul nordic, transilvănean, al masivului, și se caracterizează prin forme de relief accidentate și stîncoase ce scapă în pante abrupte, dînd acestui versant un accentuat caracter alpin.

Principala spinare, Culmea Colților înalți (denumită și Colții Natrei), se desprinde din vîrf, către nord, arcuindu-se curînd către E.N.E., între Valea Șipotelor (spre est și sud) și izvoarele ce curg către Valea Delghiului (spre nord).

A doua ramificație, denumită Culmea Șipotelor, se desfășoară spre N.E., între văile Șipotelor și Chirușca.

În sfîrșit, din imediata apropiere a Vf. Ciucaș, spinarea Tesla-Dungu se ramifică îndreptîndu-se spre vest pînă în Vf. Tesla (1429 m), iar după ce lasă către V. Tîrlungului cîteva

picioare scurte și împădurite, se frînge brusc către nord, pînă în Vf. Dungu, de unde coboară și ia sfîrșit în pădurile sălbatice ale Delghiului.

Geologia. Din punct de vedere geologic, Ciucașul face parte din întinsa zonă a flișului, care se desfășoară începînd din nordul Moldovei pînă în Valea Dîmboviței, și în alcătuirea căreia intră, dintre munții mai importanți, Ceahlăul, Piatra Mare, Postăvarul, Bucegii și Piatra Craiului.

Masivul este constituit, în principal, din conglomerate calcaroase, calcare, gresii și roci argiloase, așezate pe un fundament de șisturi cristaline. Datorită acestei structuri complexe, Ciucașul prezintă un relief foarte variat și interesante formațiuni carstice între care, cheile văilor Stîinii, Berii, Cheiței, precum și numeroase tancuri și stîncării, modelate de ape și curenți în forme care, prin diversitatea lor, constituie una din atracțiile masivului.

Flora. Solul, precum și condițiile climatice ale Ciucașului, au favorizat dezvoltarea unei vegetații abundente, în care întîlnim numeroase specii, caracteristice munților ce mărginesc la sud, Depresiunea Bîrsei. Cea mai prețioasă dintre podoabele vegetale ale Ciucașului, pădurile, acoperă suprafețe imense.

Astfel, făgetele, care îmbracă coastele acestor munți, urcă pînă la 1400 m înălțime, formînd în regiunile de altitudine joasă, limita superioară a vegetației forestiere, iar molidul înaintează pînă la înălțimea golului alpin (Tigăile, Gropșoarele, Zăganul).

Dincolo de molidiș, în etajul alpin superior, plantele lemnoase sînt reprezentate prin întinse tufărișuri de ienuperi și, cu totul rar, prin jnepenișuri; acestea din urmă apar însă frecvent pe versanții dinspre Valea Delghiului și flancul nordic al Ciucașului.

Dintre plantele specifice zonelor arătate mai sus, cităm: floarea paștelui, ghiocelul, ferigile, etc. (etajul fagului); afinul obișnuit și afinul roșu, sau coacăza, (etajul molidului), care ocupă suprafețe întinse, uneori, pînă dincolo de limita superioară a pădurii, în munții Tigăile, Gropșoarele, Zăganul. În sfîrșit, în golurile alpine se poate remarca o mare răspîndire a afinelor, bujorilor de munte și a numeroase specii de plante ierbacee, iar crestele și vîrfurile constituite din conglomerate, prezintă o foarte bogată serie de plante rare sau endemice, între care minunate exemplare de «floare de colț», uneori de o mărime neîntîlnită în alte regiuni de munte, precum și rododendronii, care alcătuiesc tufărișuri întinse.

CABANA MUNTELE ROȘU

Fauna. Datorită întinderii pădurilor Ciucașului, fauna de codru și-a găsit în acest masiv, un mediu dintre cele mai favorabile.

La obârșia văilor Berii și Gropșoarele, precum și pe coastele împădurite ale munților Urlătoarea și Dungu, există străvechi sălașuri de urși; râșii, jderii și porcii mistreți, se ascund în desișul pădurilor Balabanului și Buzăianului, iar pe versantul nordic, în pădurile Teslei și Dungului.

Cerbii și ciutele, care, în parte, s-au refugiat din masivele cu o circulație turistică intensă (Piatra Mare), și-au găsit adăpost în locurile mai ferite din Muntele Seciu, Colții înalți și Culmea Șuvițelor.

Dintre păsările răpitoare, șoimii și vulturii stăpînesc, de la un capăt la altul, înălțimile masivului.

Amintim că zăganul, care își avea cuibul în stîncăriile înalte ale munților ce-i păstrează numele, a dispărut de multă vreme, din aceste locuri.

Este de remarcat, totodată, marele număr de cocoși și găinușe de munte, precum și de păsări cîntătoare, între care privighetorile, sturzii de piatră și codobaturile, care populează zonele forestiere și numeroasele poeni ale Ciucașului.

*

În contrast cu înfățișarea severă a marilor regiuni alpine din Carpați, (masivele Retezat), Parîng, Făgăraș ca și a zonelor de stîncă din Bucegi și Piatra Craiului, peisajul geografic al Ciucașului se încheagă din forme de relief mai domoale, avînd, din acest punct de vedere, unele caractere comune cu masivele Rarău și Ceahlău și cu prispa de munți ai Postăvarului și Pietrei Mari.

Astfel, culmile ce străjuiesc la nord întinderea netedă a Depresiunii Cheia, prezintă un relief ușor ondulat, iar în unele locuri, aproape plan și podit cu largi pășuni alpine; printre acestea, spinarea Muntelui Roșu (traseul 3), podișul Muntelui Chirușca (traseele 2, 3), culmile prelungi ale Bratocei și Teslei (traseele 1, 11).

Cu totul altul este aspectul munților Zăganul – Gropșoarele (traseul 6) și al Colților înalți (traseul 10), ale căror culmi conturate de stîncării masive și pe alocuri fierăstruite, scapă, de o parte și de alta, în povîrnișuri adînci.

De-a lungul gurilor alpine, și în special ale celor din jurul Vîrfului Ciucaș, întîlnim zeci de tancuri și blocuri stîncoase, dăltuite de asprimea vremii în forme dintre cele mai ciudate (sfîncși, piramide, mese), care determină în bună măsură, specificul peisajului acestor munți.

Menționăm dintre ele, înlanțuirea de tancuri ale «Colților Bratocei» între care Sfinxul Bratocei, cu profilul caracteristic al blocului masiv din creștet (traseul 1); Mîna Dracului, sculptural mănunchi de coloane șlefuite de vînturi și ploii (traseul 10); Turnurile Zăganului, conuri uriașe, săpate în stînci de conglomerate (traseul 6); în sfîrșit, Cetatea Tigăilor Mari (traseele 18, 11), cea mai impresionantă dintre plăsmuirile de piatră ale masivului: o piramidă imensă, ce domină peisajul la capătul din spre nord-vest al podișului Chirușca.

În imediata apropiere a Cetății Tigăilor Mari, către nord, se profilează Vîrful Ciucaș.

Deși altitudinea lui este cu aproape 600 m mai mică decît aceea a principalelor vîrfuri din munții noștri, (în Făgăraș: Moldoveanu, 2543 m și Negoitul, 2536 m; în Retezat: Peleaga, 2509 m; în Parîng: Parîngul Mare, 2518 m; în Bucegi: Omul 2507 m), totuși, datorită poziției lui centrale, Ciucașul oferă una dintre cele mai cuprinzătoare priveliști din lanțul Carpaților romînești.

De o parte, către nord-est și est, se conturează întinsa catenă a Carpaților răsăriteni; de altă parte, către vest, Piatra Mare, culmea înaltă a Bucegilor, profilul grațios al Pietrei Craiului și noianul de spinări masive ale Făgărașului. Dincolo de firul sinuos al Oltului, către nord, se desfășoară Podișul Transilvaniei, iar către sud, colinele Teleajenului coboară în trepte ușoare, pierzîndu-se departe, în cîmpia Munteniei.

Pîraiele și izvoarele ce brăzdează acest masiv prezintă, în general, un curs sinuos și accidentat, iar apele lor se strecoară, pe alocuri, prin chei sălbatice și adînci.

Deosebit de interesante sînt Cheile Stîinii (traseul 8) în lungime de aproape 4 km, săpate în pereți înalți de calcare albe, precum și Cheile Văii Berii (traseul 2), mărginite de coaste înalte și împădurite.

Pretudindenii bogăția covorului vegetal, cu întinsele tufărișuri de smirdar și ienuperi și cu risipa de flori ce acoperă culmi, coaste și văi, întregește farmecul liniștitelor cuprinsuri ale acestui masiv.

*

Prin configurația sa, Ciucașul constituie una dintre cele mai propice regiuni pentru practica turismului de iarnă și a schiului alpin.

Exceptînd cîteva din drumurile descrise în paginile ce urmează, în rest, ele pot fi parcurse cu destulă ușurință în lunile de iarnă, cînd zăpezile ce se aștern peste culmile și plaiurile Ciucașului, și care stăruie pînă tîrziu în aprilie-mai, preschimbă peisajul acestor munți într-o adevărată feerie de lumină și argint.

Ținînd seama de dificultățile proprii oricărui drum de iarnă, de climatul aspru al munților, cu viscole ce bat aproape neîntrerupt și cu temperaturi care scad adeseori pînă la 25–30° sub zero, este necesar ca turiștii ce-și propun să întreprindă un drum în această perioadă, să se bucure de o bună condiție fizică și de o pregătire tehnică adecvată.

Pot fi efectuate, astfel, traseele care pornesc în Ciucaș dinspre sud și vest, respectiv din Cheia (traseele 1, 2, 3) sau de la Babarunca, Tesla (traseele 11, 12).

Un traseu cu mult mai accidentat și mai istovitor, dar cu priveliști neegalate de nici un alt drum din acest masiv, urmează creasta munților Zăganul – Gropșoarele – Culmea Stîncoasă (traseul 6). Accentuăm însă, că el este accesibil numai alpiștilor, ca și drumul ce urcă versantul nordic al masivului (traseul 10), prin Plaiul Domnesc – Șaua Ciucașului, acoperit pe întinse porțiuni din zona superioară, cu plăci de gheață și zăpadă geruită.

*

Adăugăm, că zonele de stîncă ale Ciucașului n-au fost cercetate decît pe un număr foarte restrîns de trasee, deși masivul nu este lipsit de elemente cu caracter alpin, în deosebi pe versantul nordic, precum și în munții Zăganul – Gropșoarele, Colțul Vînătorului, etc.

Cele de mai sus, oglindesc numai o parte din valorile turistice ale acestui masiv, care poate fi socotit ca unul dintre cele mai atrăgătoare din lanțul Carpaților romînești.

Cu toate acestea, Ciucașul a rămas multă vreme aproape necunoscut, accesul în acești munți fiind, cu ani în urmă, foarte anevoios, din lipsă de adăposturi și marcaje.

Propagarea turismului în mase, inițiată în anii puterii populare, precum și dezvoltarea continuă a bazelor lui materiale, au deschis larg, porțile a numeroase regiuni, între care și cele ale Ciucașului, astăzi cercetat de mii de oameni ai muncii, în special din marile centre industriale ale regiunilor Ploiești și Brașov, situate la o distanță de numai cîteva ore de acest masiv.

CĂI DE COMUNICAȚIE CĂTRE PUNCTELE DE PĂTRUNDERE ÎN MASIV

Văile Teleajenului și Telejenelului, (versantul sudic al Ciucașului), precum și văile Tîrlungului, Delghiului și Buzăului Mare, (versantul nordic) fiind străbătute fie de linii ferate forestiere, fie de șosele sau drumuri carosabile, constituie principalele căi de pătrundere în masiv.

I. *Prin Valea Teleajenului*, la Cheia, (Ploiești – Văleni – Mîneciu-Ungureni, c. f. normală, șosea).

Șoseaua națională Mîneciu-Ungureni – Mănăstirea Suzana – Cheia (21 km), care străbate Valea Teleajenului, este principala arteră de pătrundere în masiv, dinspre sud. Valea este însoțită pînă la Cheia, de o linie ferată îngustă (18 km). Din această localitate putem porni pe următoarele drumuri (vezi schema traseelor):

Traseul

- 1 – Cheia – Bratocea – Vf. Ciucaș – Cabana Ciucaș.
- 2 – Cheia – Valea Berii – Cabana Ciucaș – Vf. Ciucaș.
- 3 – Cheia – Cabana Muntele Roșu – Cabana Ciucaș – Vf. Ciucaș.
- 6 – Cheia – Mt. Buzăianu – Zăganul – Gropșoarele – Vf. Ciucaș.
- 7 – Cheia – Mt. Buzăianu – Poiana Stînii (V. Telejenelului).

II. Prin V. Telejenelului în Poiana Stînii.

De la Mîneciu-Ungureni, V. Telejenelului este însoțită de o linie ferată forestieră, care urcă spre Poiana Stînii (20 km de la Mîneciu), punct de pornire în masiv dinspre sud-est.

Din Poiana Stînii pornesc următoarele drumuri: Traseul

- 7 – Poiana Stînii – Culmea Buzăianului – Cheia.
- 8 – Poiana Stînii – Muntele Valea Stînii – Curmătura Stînii – Izvorul Hoțului – Chirușca – Vf. Ciucaș.

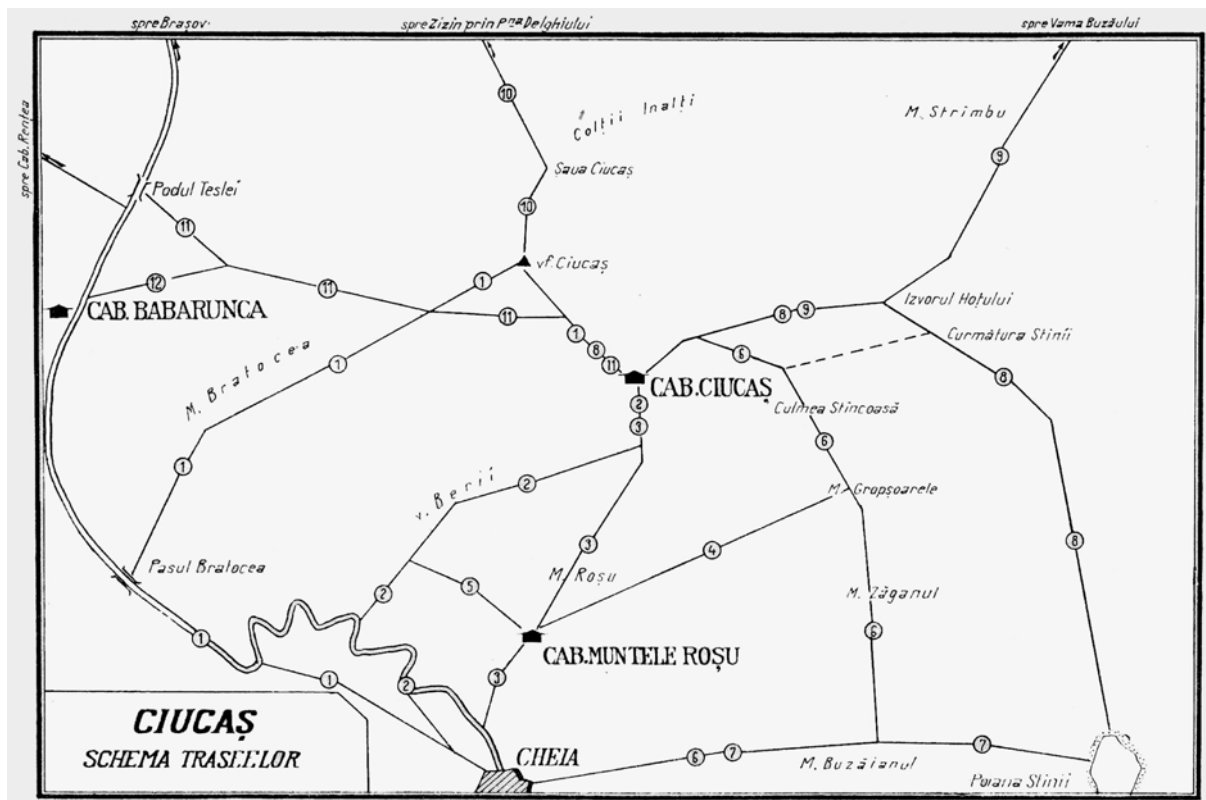
III. Prin Valea Tîrlungului – Podul Teslei – Cabana Babarunca – Podul Berii.

Pentru turiștii care vin dinspre nord (Brașov, Dîrste, Satulung) cea mai accesibilă dintre arterele care conduc la poalele masivului, este șoseaua națională Dîrste – Satulung – Pasul Bratocea – Cheia. Aceasta trece, pe porțiunea dintre Podul Teslei și Cheia, prin următoarele puncte de pătrundere în masiv:

- Podul Teslei (piatra km. 157) capătul traseului 11: Muntele Tesla – Șaua Tigăilor (vf. Ciucaș) – Cabana Ciucaș.
- Cabana Babarunca (piatra km. 154,5) capătul traseului 12: Babarunca – Muntele Tesla, în traseul 11, spre Vf. Ciucaș și Cabana Ciucaș.
- Podul Berii, traseul 2: Valea Berii – Cabana Ciucaș.

IV. Prin Poiana Delghiului (de la Zizin, pe șosea, 18 km; de la Vama Buzăului, pe șosea, 8 km). Din Poiana Delghiului urmăm spre Vf. Ciucaș traseul 10.

În afară de căile de pătrundere înfățișate mai sus, numeroase poteci nemarcate și hățase ciobănești, împinzesc cuprinsurile Ciucașului.

TRASEE TURISTICE

CHEIA, 871 m – PASUL BRATOCEA, 1267 m – MUNTELE BRATOCEA, 1780 m – VF. CIUCAȘ, 1959 m – CABANA CIUCAȘ, 1550 m.

Marcaj: bandă albastră. *Durata:* 6–8 ore. *Caracteristica parcurșului:* Vara, drum ușor; iarna, accesibil numai turiștilor și schiorilor antrenați.

Pornind din localitatea Cheia, putem urma pînă la Podul Berii fie traseele marcate cu bandă albastră (linia forestieră) sau cruce albastră, fie un drum mai interesant, prin gangul Cheiței (marcat cu semnul triunghi albastru), în continuare, de-a lungul șoselei naționale, ajungem după cca. 30 minute în Pasul Bratocea (1267 m) punct culminant al acestei artere, de unde se deschide o perspectivă largă asupra depresiunii adînci a Cheii și a arcului de munți ce o străjuiesc, între care, Culmea Gropșoarele – Zăganul. Priveliștea este deosebit de impresionantă în perioada zăpezilor. Din Pasul Bratocea, părăsind șoseaua, urmăm poteca ce se strecoară către nord, printre stîncării și colți, de-a lungul unor pajiști întinse, trecem pe lîngă Sfinxul Bratocei, stîncă uriașă de o înfățișare cu totul ciudată, și ajungem în Șaua Tigăilor Mari. De aici, urcînd tot mai pieptiș, poteca atinge punctul culminant al masivului, Vf. Ciucaș (1959 m), care oferă una dintre cele mai largi priveliști din tot lanțul munților noștri.

a) *Vîrful Ciucaș – Cabana Ciucaș:*

- Din vîrf, drumul marcat cu bandă albastră, strecurîndu-se printre colți, ocolește pe la est (prin stîngă, cum coborîm), Cetatea Tigăilor Mari, întretaie, în coboriș continuu, podișul larg al Muntelui Chirușca, și se îndreaptă spre Cabana Ciucaș, a cărei siluetă albă o zărim de la mare distanță (Durata din Vf. Ciucaș la cabană, cca. 1-1½ oră).
- Un al doilea drum, care coboară spre Cabana Ciucaș pe un parcurs mai ușor, urmează spre vest și apoi spre sud, marcajul bandă albastră, pînă în Șaua Tigăilor; de aici se abate către stînga (cum coborîm), pe traseul marcat cu cruce

roșie, care trece pe la poalele Cetății Tigăilor Mari, a cărei piramidă impozantă rămîne în stînga noastră, și ajunge la Cabana Ciucaș, după ce străbate podișul ușor vâlurit al Muntelui Chirușca (din vîrf, cca. 1½ oră).

b) *Cabana Ciucaș – Cheia:*

- De la Cabana Ciucaș, drumul marcat cu bandă galbenă, conduce, după un coborîș foarte ușor, în firul Văii Berii, la Fîntîna Niculae Ioan, de unde urcă prin pădure coastele nordice ale Muntelui Roșu, trece pe la Cabana «Muntele Roșu» iar de aci, pe drumul carosabil ce iese în șoseaua națională, și de-a lungul acesteia, spre sud, ajunge la Cheia. Durata de la Cabana Ciucaș, cca. 3 ore.
- De la aceeași cabană, drumul marcat cu cruce albastră, coboară, ca și traseul precedent, în firul Văii Berii (Fîntîna Niculae Ioan), de-a lungul căruia, în jos, ajunge la Podul Berii, în șoseaua națională Văleni – Brașov, în continuare, fie prin gangul Cheiței (marcaj triunghi albastru), fie în lungul liniei ferate forestiere, (marcaj bandă albastră), drumul ia sfîrșit în localitatea Cheia. Durata de la Cabana Ciucaș, cca. 3 ore.

2.

CHEIA, 871 m – LINIA FERATĂ FORESTIERĂ SPRE VALEA BERII (SAU GANGUL CHEIȚEI) – VALEA BERII – FÎNTÎNA NICOLAE IOAN, 1162 m – CABANA CIUCAȘ, 1550 m – (VF. CIUCAȘ 1959 m).

Marcaj: cruce albastră. *Durata:* 3–3½ ore. *Caracteristica parcurșului:* vara, foarte ușor; iarna, accesibil numai turiștilor și schiorilor antrenați.

Pornind din localitatea Cheia, urmăm pînă la Podul Berii fie marcajele cruce albastră și bandă albastră, fie drumul marcat cu semnul triunghi albastru, ce trece prin gangul cu interesante căderi de apă ale Pîrîului Cheița. De la Podul Berii, lăsînd în stînga șoseaua națională, care urcă spre Pasul Bratocea, drumul nostru însoțește firul Văii Berii în sus, urmînd malul împădurit al acesteia, traversează în urcuș ușor cîteva mici luminișuri și ajunge, după 1–1½ oră de la plecarea de la Podul Berii, la Fîntîna Niculae Ioan.

În acest punct coboară din dreapta, dinspre Cabana «Muntele Roșu», poteca marcată cu bandă galbenă (traseul 3, care urcă de la Cheia, peste Muntele Balabanul, la cabană).

Drumul nostru părăsește curînd Valea Berii (al cărei fir se adîncește către obîrșie, în păduri sălbatice), urcînd spre stînga, printr-o serie de serpentine scurte, malul înalt și înclinat al văii; din marginea acestuia se întinde în amfiteatru, podișul ușor înclinat al Muntelui Chirușca, în mijlocul căruia este așezată Cabana Ciucaș; în fund, închizînd orizontul către nord, se înalță piramida Cetății Tigăilor Mari, iar pe planul imediat următor, Vf. Ciucaș.

a) *Cabana Ciucaș – Vf. Ciucaș:*

De la cabană, ne îndreptăm spre Cetatea Tigăilor Mari, de sub care urmăm, fie traseul ce ocolește prin dreapta acest uriaș colț de piatră (drum marcat cu bandă albastră), fie traseul marcat cu cruce roșie, pînă în Șaua Tigăilor (borna de ciment 157); de aici, la dreapta, în urcuș repede, printre stînci, marcajul bandă albastră conduce în Vf. Ciucaș, pe un parcurs mai ocolit.

b) *Din Vf. Ciucaș putem urma în continuare:*

- Traseul marcat cu bandă albastră (traseul de la punctul a., în sens invers), care coboară în Șaua Tigăilor (borna de ciment 157) de unde se continuă spre S-SV, peste spinarea Muntelui Bratocea, pînă în Pasul Bratocea (în șoseaua Văleni — Brașov, care urmată la stînga, spre sud, coboară la Cheia, iar la dreapta, spre nord, la Babarunca – Satulung). Durata parcurșului din vîrf în Pasul Bratocea, cca. 1½ oră.
- Din Șaua Tigăilor (borna 157), marcajul cruce roșie, care urmează spre vest

spinarea Muntelui Tesla, de sub vârful căruia (Poiana Teslei), coboară la Podul Teslei, în șoseaua națională Văleni – Cheia – Bratocea – Satulung – Brașov. Durata din Vârful Ciucaș, 1-1½ oră.

- Spre nord, traseul marcat cu bandă roșie, care coboară în Șaua Ciucașului, iar de aici pe Plaiul Domnesc, în Poiana Delghiului. Durata 2–3 ore. Din poiană la Zizin, pe șosea, 18 km; spre Vama Buzăului, pe șosea, 8 km.

MUNȚII CIUCAȘ. PANORAMĂ

3.

CHEIA, 871 m – MUNTELE BALABANUL, 1209 m – CABANA «MUNTELE ROȘU», 1260 m – FÎNTÎNA NICULAE IOAN (VALEA BERII), 1162 m – CABANA CIUCAȘ, 1550 m (VF. CIUCAȘ, 1959 m).

Marcaj: bandă galbenă. *Durata:* 3–4 ore. *Caracteristica parcursului:* vara, ușor; iarna, accesibil numai turiștilor și schiorilor antrenați.

De la capătul nordic al localității Cheia, traseul urmează șoseaua națională ce urcă în serpentine Muntele Balabanul, iar după cca. 1 oră o părăsește, dirijându-se la dreapta, spre N.E., de-a lungul drumului carosabil care ia sfârșit la cabana situată în marea poiană a Muntelui Roșu. De aici se deschide o priveliște largă asupra Depresiunii Cheia, cuprinsă între culmile împădurite ale Buzăianului (spre est) și înălțimile îmbrăcate în vaste pășuni alpine, ale munților Babeșul, Bobul Mic, Bobul Mare și Grohotișul (spre vest), și întretăiată în lung, de apele Teleajenului.

De la cabană, traseul traversează o zonă acoperită cu o vegetație bogată, coborînd repede printr-o pădure sălbatică, în firul Văii Berii, la Fântina Niculae Ioan. Aici întâlnește urcînd din stînga, drumul 2 marcat cu cruce albastră, care vine dinspre Cheia.

Din acest punct, părăsind firul văii, drumul nostru urcă spre stînga o coastă repede, după care, străbătînd pajiștea întinsă a podișului ce precede dinspre sud Cetatea Tigăilor Mari, ajunge curînd la Cabana Ciucaș. (Drum comun cu traseul 2). Pentru continuarea itinerarului spre Vf.Ciucăș, ca și pentru drumurile ce se ramifică din acest vîrf, vezi traseul 2, litera a și b.

4.

CABANA «MUNTELE ROȘU», 1260 m – CULMEA GROPȘOARELE, 1882 m (SPRE CABANA CIUCAȘ; VAMA BUZĂULUI; POIANA STÎNII).

Marcaj: Triunghi roșu. *Durata:* 1½ oră. *Caracteristica parcursului:* vara, ușor; iarna, accesibil numai turiștilor și schiorilor antrenați.

De la cabană, drumul se îndreaptă în urcuș aproape continuu spre NE de-a lungul spinării Muntelui Roșu, pe care o străbate de-a coasta, pînă în curmătura ce desparte Gropșoarele de Creasta Stîncoasă (1730 m). De aici, pe traseul 6 (marcaj bandă roșie), care vine dinspre Culmea Gropșoarele, ne îndreptăm spre Culmea Stîncoasă (borna 156), de unde drumul, după

un ocol larg către stînga, ajunge în coborîș ușor la Cabana Ciucaș. Același drum (marcaj bandă roșie), urmat din Curmătura Gropșoarele către sud, urcă succesiv vîrfurile Gropșoarele – cu o întinsă priveliște spre est asupra munților Siriului, Penteleului și Vrancei – și Zăganul (1785 m), de-a lungul unui parcurs stîncos și accidentat, și se continuă spre Culmea Buzăianului, de unde coboară prin pădure, spre vest, în localitatea Cheia (Traseul 7, marcaj bandă albastră), iar spre est, în Poiana Stîinii.

Adăugăm că de la borna 156 (Culmea Stîncoasă), străbătînd spre est porțiunea ce ne separă de Curmătura Văii Stîinii, putem coborî versantul nordic al masivului pe drumul marcat cu cruce albastră, drum care ia sfîrșit la Vama Buzăului (cca. 3–4 ore).

5.

CABANA «MUNTELE ROȘU», 1260 m – VALEA BERII.

Marcaj: Cerc roșu. *Durata:* 25–30 minute. *Caracteristica parcurșului:* Atît vara cît și iarna, ușor.

De la cabana «Muntele Roșu», poteca se îndreaptă, coborînd printr-o pădure de fag, spre firul văii Berii, unde întîlnește traseul 2 (marcaj bandă albastră); urmat la dreapta, acesta conduce, prin V. Berii, la Cabana Ciucaș, iar la stînga, în localitatea Cheia.

Traseul 5 poate fi inclus într-un circuit local (durata cea. 3–4 ore) care, pornind din Cheia peste Muntele Balabanul, trece pe la Cabana «Muntele Roșu» (marcaj bandă galbenă) și revine prin Valea Berii (cruce albastră) și Gangul Cheiței (triunghi albastru), în localitatea de pornire.

6.

CHEIA, 871 m – CULMEA BUZĂIANULUI, 1219 m – ZĂGANUL, 1785 m – GROPȘOARELE, 1832 m – CULMEA STÎNCOASĂ, 1730 m – CABANA CIUCAȘ, 1550 m (vf. CIUCAȘ, 1959 m).

Marcaj: bandă roșie. *Durata:* pînă la Cabana Ciucaș, 6–8 ore. *Caracteristica parcurșului:* traseu accidentat și lung, însă foarte variat, prin peisajul ce desfășoară; este accesibil numai turiștilor și schiorilor antrenați.

Drumul pornește din localitatea Cheia, spre est, lasă în dreapta așezările mănăstirii Cheia și după ce traversează Pîrîul Tîmpa, urcă versantul împădurit al Pîrîului Zăganul pînă în Culmea Buzăianului.

De aici, urmînd culmea către nord, pe un parcurs ce deschide o largă priveliște de ansamblu asupra munților Tătarului, Siriului și Penteleului, traseul ajunge în Curmătura Zăganului, situată la sud de vîrfurile cu același nume.

Din acest punct se desprinde spre dreapta o potecă ce însoțește fundul sec și plin de bolovăniș al Pîrîului Sterp, precum și coastele Pîrîului Alb, coborînd în Poiana Stîinii.

Drumul nostru continuă din Curmătura Zăganului către nord, peste creasta ferestruită și Stîncoasă Zăganul – Gropșoarele, al cărei versant apusean cade în pereți abrupti, deasupra Văii Gropșoarele.

Traseul atinge curînd nodul alpin al Culmii Stîncoase, din care se despletesc, spre dreapta culmea crenelată a Șuvițelor (sau Sughîțelor), iar spre stînga, spinarea Muntelui Roșu, urmată de o potecă marcată cu triunghi roșu care coboară la cabana de pe acest munte, iar în continuare, la Cheia.

Din culmea Stîncoasă, traseul marcat cu bandă roșie lasă la dreapta poteca ce se orientează spre Curmătura Văii Stîinii, face un ocol larg spre stînga (borna 156), și ajunge în vechiul drum grăniceresc, care se îndreaptă, prin pajiști bogat înierbate și printre pîlcuri de smirdar, spre Cabana Ciucaș. (De la Cabana Ciucaș la Cheia, vezi traseul 1 lit. b.)

Pentru continuarea drumului spre Vîrful Ciucaș, ca și pentru drumurile ce se ramifică din acest vîrf, vezi traseul 2 lit. a și b.

7.

CHEIA, 871 m – CULMEA BUZĂIANULUI, 1219 m – POIANA STÎNII 927 m.

Marcaj: bandă albastră. *Durata:* 2–2½ ore. *Caracteristica parcursului:* vara, ușor; iarna, accesibil numai turiștilor și schiorilor antrenați.

Acesta constituie cel mai scurt itinerar de legătură între Valea Teleajenului (Cheia) și Valea Telejenelului (Poiana Stînii).

De la Cheia, drumul urmează pînă în Culmea Buzăianului traseul marcat cu bandă albastră și bandă roșie, care se orientează spre est lăsînd în dreapta așezările mănăstirii Cheia, și urcă coastele împădurite ale Muntelui Buzăianul, pînă la culme. De aici, urmează pe un scurt parcurs linia de creastă către nord, iar după cca. 15–25 minute, se abate la dreapta, pe versantul opus (estic), coborînd în Valea Sipetelor, în continuare, drumul trece pe malul stîng al acestei văi, traversează piciorul împădurit ce coboară spre sud, din Colțul Vînătorului, iar după ce lasă în urmă o serie de viroage și vîlcele, între care și Pîrîul Frasinului, ajunge în Poiana Stînii, la vărsarea apelor Văii Stînii și Pîrîului Alb în Valea Telejenelului.

- Din poiana Stînii putem ajunge cu trenul forestier, spre sud, la Mîneciu – Ungureni, prin Valea Telejenelului. Aceași linie conduce spre nord, în Pasul Boncuța, de unde putem coborî, prin Valea Fetei și Valea Buzăului Mare, la Vama Buzăului (de aici, șosea spre Întorsura Buzăului, stație de cale ferată spre Brașov).
- Din Poiana Stînii putem urma spre nord traseul 8 (marcaj bandă albastră), care urcă prin Cheile Stînii spre cabana și Vf. Ciucaș.

8.

POIANA STÎNII, 927 m – VALEA ȘI CHEILE STÎNII – CURMĂTURA STÎNII – CABANA CIUCAȘ, 1550 m – VF. CIUCAȘ, 1959 m.

Marcaj: bandă albastră. *Durata:* 4–5 ore. *Caracteristica parcursului:* vara, obositor, însă foarte interesant prin varietatea peisajului; iarna, accesibil numai turiștilor și schiorilor antrenați.

Din Poiana Stînii drumul traversează firul Văii Telejenelului și străbate o pajiște întinsă, însoțind pe un parcurs scurt, către nord, linia ferată forestieră, în continuare, și după ce lasă în stînga un mare bloc de calcare, (reper vizibil de la distanță), drumul traversează firul Văii Stînii, urcă o coastă pronunțat înclinată, iar după cca. o oră reintră pe firul văii, la capătul inferior al Cheilor Stînii; de aici, strecurîndu-se printre pereții de calcare ai acestui gang de o măreție sălbatică, trece peste podețe și prin bolovăniș, iar după cca. 2 ore de la plecare din Poiana Stînii, ajunge la capătul superior al gangului. Din acest punct părăsește curînd firul văii, care se abate la stînga și urcă în Curmătura Stînii. Aici, drumul nostru intersectează poteca de creastă Boncuța – Culmea Stîncoasă, iar mai departe, drumul marcat cu cruce albastră, care urcă din dreapta, dinspre Vama Buzăului (vezi traseul 9).

În continuare, urmînd de-a coasta și spre vest flancul nordic al culmii, (marcaj bandă albastră), poteca traversează o pădure deasă de molizi, după care se unește cu traseul 6 (marcaj bandă roșie) ce vine din stînga, dinspre Culmea Zăganul – Gropșoarele. În continuare, drumul străbate podișul Muntelui Chirușca pînă la borna 156, de unde se abate brusc către stînga, spre Cabana Ciucaș, la care ajunge după un coborîș ușor. (De la Cabana Ciucaș la Cheia, vezi traseul 1 lit. b.).

Pentru continuarea drumului la Vf. Ciucaș, ca și pentru drumurile ce se ramifică din acest vîrf, vezi traseul 2 lit. a și b.

9.

VAMA BUZĂULUI – MUNTELE STRÎMBU – POIANA PIATRA LAPTELUI – IZVORUL HOȚULUI (DE AICI, LA CABANA CIUCAȘ ȘI VF. CIUCAȘ SAU, PRIN CURMĂTURA VĂII STÎNII ȘI VALEA STÎNII, ÎN POIANA STÎNII).

Marcaj: cruce albastră pînă la Izvorul Hoțului; de la Izvorul Hoțului la Cabana Ciucaș, bandă albastră. *Durata:* 5–6 ore. *Caracteristica parcurșului:* vara, obositor, traseul fiind lung; iarna, accesibil numai turiștilor și schiorilor antrenați.

De la Vama Buzăului, urmăm șoseaua care se îndreaptă spre sud, însoțind, printre maluri bogat împădurite, apele Buzăului Mare, în sus. După cca. 1½ ore, traseul nostru, marcat cu cruce albastră, părăsește firul văii și se abate la dreapta, urcînd prin rariști și fâgete pînă la Piatra Mitocului, bloc uriaș de calcare, unde ajunge după o oră. De aici, traversînd de-a coasta Muntele Strîmbu, drumul coboară în firul văii cu același nume, pe care îl urmează spre izvoare, pînă la confluența lui cu Pîrîul Piatra Laptelui.

Variantă: De la Piatra Mitocului, o variantă mai interesantă prin aspectele locale și perspectiva ce deschide asupra versantului nordic, stîncos, al Ciucașului, trece prin Poiana Seciului, după care coboară firul accidentat al Văii Dracului, pînă la confluența cu Pîrîul Piatra Laptelui.

Din acest punct, reluînd traseul principal marcat cu cruce albastră, drumul urmează un timp firul Pietrei Laptelui în sus, după care, prin pădure și peste o înlănțuire de poieni, ajunge la Izvorul Hoțului.

De aici, putem traversa peste Curmătura Stîinii în Valea Stîinii, prin cheile căreia, ajungem în Poiana Stîinii; în continuare, trenul forestier care urmează Valea Telejenelului, coboară la Mîneciu – Ungureni, capătul liniei ferate Văleni – Ploiești.

Reluînd de la Izvorul Hoțului drumul spre cabana și Vf. Ciucaș, traseul, marcat de astă dată cu bandă albastră, trece de-a coasta pe sub o muchie împădurită și pe sub coastele nordice ale Culmii Stîncoase și întîlnește curînd, venind din stînga, dinspre Culmea Zăganul – Groșoarele, drumul marcat cu bandă roșie (traseul 6).

Ambele marcaje se continuă către vest, peste Muntele Chirușca; de la borna 156 drumul se abate brusc și coboară spre stînga, de-a lungul podișului ușor înclinat și acoperit cu întinse tufărișuri de smirdar, al Muntelui Chirușca, la Cabana Ciucaș. (De la Cabana Ciucaș la Cheia, vezi traseul 1 lit. b.)

Pentru continuarea drumului la Vîrful Ciucaș, ca și pentru drumurile ce se ramifică din acest vîrf, vezi traseul 2 lit. a și b.

10.

POIANA DELGHIULUI – PLAIUL DOMNESC – ȘAUA CIUCAȘULUI – VF. CIUCAȘ (DE AICI, LA CABANA CIUCAȘ – CHEIA, SAU PRIN MUNTELE BRATOCEA, LA CHEIA).

Marcaj: bandă roșie. *Durata* pînă la Vf. Ciucaș, cca. 4 ore. *Caracteristica parcurșului:* vara, obositor din cauza mării diferențe de nivel ce urcă (cca 1000 m) pe un parcurs relativ scurt; iarna, accesibil numai turiștilor și schiorilor antrenați. Drumul este unul dintre cele mai atrăgătoare din masiv, prin măreția priveliștii ce desfășoară în permanență asupra versantului nordic, abrupt, al Ciucașului.

În Poiana Delghiului, de unde începe drumul care urcă spre Vf. Ciucaș, putem ajunge venind fie din localitatea Zizin (șosea 18 km), fie de la Vama Buzăului (șosea 8 km).

Din Poiana Delghiului, drumul carosabil, marcat cu semnele bandă roșie și cruce albastră, se îndreaptă către sud, iar după ce lasă la dreapta marcajul cruce albastră, care conduce pe la stîna din Dungu în Poiana Teslei, se continuă în sus și după cca. 2 ore de la plecare din poiană, ajunge în punctul marcat cu săgeți vizibile, unde traversează firul văii, către stînga.

De aici, urcă prin pădure de-a lungul Plaiului Domnesc, iar în continuare, iese printr-un vîlcel foarte înclinat, în Șaua Ciucașului, a cărei adîncitură este situată între Vf. Colților înalți (denumiți și Colții Natrei) la nord, alt. 1683 m – și Vf. Ciucaș, la sud, alt. 1959 m.

Din șa, urmînd linia de creastă către sud, printre stînci și tancuri, între care și colții de o formă atît de ciudată, denumiți «Mîna Dracului», drumul urcă pragul înclinat care conduce în Vf. Ciucaș. Din vîrf putem coborî la Cabana Ciucaș, urmînd fie traseul marcat cu bandă albastră, care ocolește prin stînga (cum coborîm) Cetatea Tigăilor Mari, fie pe același marcaj spre vest și apoi spre sud, pînă în Șaua Tigăilor (borna 157) de unde, îndreptîndu-ne spre stînga (cum coborîm), pe marcajul cruce roșie, putem coborî pe un traseu mai ocolit, pe la poalele Cetății Tigăilor Mari, iar în continuare, peste podișul Muntelui Chirușca, la Cabana Ciucaș. (De la Cabana Ciucaș la Cheia, vezi traseul 1 lit. b).

Pentru celelalte drumuri care se ramifică din Vf. Ciucaș, vezi traseul 2, lit. b.

11.

PODUL TESLEI, 847 m – POIANA TESLEI, 1429 m – VF. CIUCAȘ, 1959 m – CABANA CIUCAȘ, 1550 m.

Marcaj: cruce roșie. *Durata:* 4–5 ore. *Caracteristica parcursului:* vara, ușor; iarna, accesibil numai turiștilor și schiorilor antrenați.

De la Podul Teslei (piatra kilometrică 157 – distanță de la București, pe șoseaua Văleni – Satulung – Brașov), poteca urcă piciorul bogat împădurit al Muntelui Tesla, întîlnind după cca. o oră, poteca marcată cu banda roșie, care vine din dreapta, de la Cabana Babarunca.

Din acest punct, marcajul cruce roșie continuă către est, trece prin Poiana Teslei și Curmătura Teslei, după care, ieșind la gol, urcă pînă în Șaua Tigăilor, răs_pîntie principală de drumuri, din care se despart:

- a) În continuare spre est, poteca noastră, marcată cu cruce roșie, care se strecoară pe la baza și prin dreapta Cetății Tigăilor Mari, îndreptîndu-se spre Cabana Ciucaș. Durata din șa, o oră.
- b) Spre sud, pe marcajul bandă albastră, în lungul spinării Muntelui Bratocea, pînă în Pasul Bratocea; de aici, pe șoseaua națională spre nord, la Babarunca – Tesla – Satulung, iar spre sud, la Cheia.
- c) Spre nord, în urcuș, pe marcajul bandă albastră, la Vf. Ciucaș.

12.

CABANA BABARUNCA, 872 m – PICIORUL TESLEI, 1207 m (În traseul 11, marcat cu cruce roșie).

Marcaj: bandă roșie. *Durata:* o oră. *Caracteristica parcursului:* vara, ușor; iarna, accesibil turiștilor și schiorilor antrenați.

Această variantă pornește de la Cabana Babarunca, traversează șoseaua națională și apoi Pîrîul Babarunca, după care, prin pădure, de-a lungul unui parcurs pe alocuri pieptiș, urcă spre Culmea Tesla și întîlnește, după cca. 45 min., drumul marcat cu cruce roșie, care vine din stînga, dinspre Podul Teslei și se continuă spre Șaua Tigăilor. (De la Șaua Tigăilor în continuare, vezi traseul 11, lit. a, b, c.).

TRASEE DE SCHI

Dacă traseele care urmează versantul nordic al masivului sînt mai puțin indicate pentru schi, din cauza accidentației accentuate și a marilor diferențe de nivel ce urcă, în schimb, pîrțiile versantului sudic, și în special cele din jurul cabanelor Ciucaș și «Muntele Roșu», oferă excelente locuri pentru antrenamente, iar schiul alpin poate fi practicat pe numeroase itinerarii

și variante. Menționăm dintre ele: circuitul Valea Berii – Cabana Ciucaș – Șaua Tigăilor – Babarunca – Cheia, precum și traseul care, pornind din Poiana Stînii, urcă în Pasul Boncuța, de unde urmează linia de creastă, prin Curmătura Stînii, spre Cabana Ciucaș.

Ambele trasee fiind însă lungi și pe alocuri accidentate, iar diferențele de nivel ce urcă și coboară, destul de mari, nu sînt accesibile decît numai schiorilor antrenați. De aceea, începătorii își vor limita activitatea la pîrțile din jurul cabanelor sus-amintite.

INDICATORUL CABANELOR

În afară de cabanele menționate în tabloul de mai jos, turiștii pot găsi găzduire în localitățile de plecare, Cheia și Vama Buzăului; de asemenea, în casele forestiere din Poiana Stînii și la adăpostul din Poiana Delghiului.

Denumirea cabanei	Altitudinea	Nr. locuri	Condițiuni de găzduire	Trasee care conduc la cabane
CIUCAȘ	1550 m	60	Bufet	1; 2; 3; 6; 8; 9; 11.
MUNTELE ROȘU	1260 m	200	Restaurant	3.
BABARUNCA	892 m	26	Bufet	12.

EXPLICAȚIA UNOR TERMENI FOLOSIȚI ÎN TEXT

ABRUPT – perete stîncos, accidentat, foarte înclinat sau vertical; termenul se folosește și pentru pantele puternic înclinate, dar accesibile (ex: coborîș abrupt).

AMONTE – spre izvor; (în legătură cu poziția unui punct de pe cursul unei ape).

AVAL – (în opoziție cu amonte) spre vărsare; (în sensul în care curge apa).

BAZIN HIDROGRAFIC – regiunea din care își adună apele un râu.

CHEIE – vale strîmtă între pereți înalți de stîncă.

COASTĂ – versant, clină, pantă a unui deal sau munte.

CLIN – versant ușor înclinat.

DE-A COASTA – se folosește pentru a arăta mersul în lungul unei coaste, fără a urca sau coborî.

CUMPĂNA APELOR – linie de separație a două bazine hidrografice, coincide cu o creastă sau o coamă.

CURMĂTURĂ – denivelare pe culmea unui munte; punct de minimă altitudine între două culmi; obișnuit servește ca trecătoare.

ENDEMIC – specific unei anumite regiuni (ex.: plante endemice, plante care cresc numai într-o anumită regiune).

GOL ALPIN – zonă situată deasupra limitei superioare a pădurii, acoperită cu pășuni, tufărișuri mărunte etc., sau lipsită de vegetație.

OROGRAFIE – partea geografiei fizice care se ocupă cu descrierea, clasificarea și studierea formelor de teren.

PAS – trecătoare peste munte.

PLAI – parte de munte, ușor înclinată, acoperită cu pășuni; drum de munte; potecă.

PODIȘ – întindere plană sau ușor vâlurită situată într-o zonă înaltă de munte și acoperită, obișnuit, cu pajiști alpine.

SMIRDAR – bujor de munte; rododendron.

ȘA – porțiune mai joasă a unei culmi sau creste.